

Primljeno 15. 3. 2000.
Prihvaćeno 15. 3. 2001.

RAD PROŠIRENOGA AKTIVA PROFESORA I NASTAVNIKA STRANIH JEZIKA KARLOVAC

– dodatno trajno usavršavanje na mjesnoj razini

Mirjana Došen *
Gimnazija Karlovac

Rad Gradskoga odnosno Regionalnog aktiva profesora stranih jezika počinje na preporuku Ministarstva prosvjete Republike Hrvatske 1972. godine. Aktivom upravljaju savjetnici Zavoda za unapređenje školstva. Mjesni voditelji Aktiva bili su profesori – praktičari iz Gimnazije „Karlovac“. Formalno, Regionalni aktiv nikada nije raspušten.

Povremeno smo se sastajali kao gradska udruuga, povremeno su nam na sastanke dolazili kolege s područja regije, povremeno smo, ovisno o problematici, na sastanke pozivali i nastavnike/professore iz osnovnih škola. Tako se osiguravao bolji protok informacija i iskustava i na razini srednjih škola, kao i vertikalno, na liniji osnovne – srednje škole, pa i dalje do razina prijemnih ispita i početnog navikavanja bivših učenika na zahtjeve raznih fakulteta. Početkom devedesetih osnivamo Hrvatsko udruženje profesora engleskoga jezika i time se Aktiv najprije mijenja, a zatim i postupno gasi. Smatram da je to šteta, za paralelne aktivnosti nedostaje vremena, a profesori ostalih stranih jezika ostali su bez nesputanije formalne mogućnosti okupljanja na mjesnoj razini i dodatne mogućnosti zauzimanja za afirmaciju svoje struke. Kao malobrojan narod koji živi u europskom okruženju, ne možemo si dopustiti zanemarivanje drugih jezika. Na to nas podsjeća i *Europska godina jezika*.

Usmeno i/ili pisano savjetnici su davali upu-

te za rad. Nakon što bi netko od članova Aktiva iznio glavnu temu, razvila bi se rasprava, na kraju bi eventualno slijedilo ogledno predavanje, najčešće povezano s temom mjeseca. Glavne teme bile su, uz obavijesti o predavanjima i „otvorenim danima“ u Zagrebu, seminari u zemlji i inozemstvu (i kako za njih steći uvjete), izvješća o seminarima i savjetovanjima, aktualne inovacijske teme, poput skupnog rada i rada u paru, interakcije u komunikacijskom pristupu, individualizacije u nastavi stranih jezika, uloge materinskog jezika u nastavi stranih jezika, poduke četiriju vještina s posebnim naglaskom na pismenosti, udžbenici, opremljenost škola, ocjenjivanje, testiranje, gramatika – uloga i mjesto u usmjerenom obrazovanju, učenik-subjekt u nastavi i sl. Zapažena su i ogledna predavanja s grupnim radom, kao i s uporabom grafoskopa u nastavi stranih jezika, te ono s križaljka – bile su to krajem sedamdesetih odnosno početkom osamdesetih novost u nastavi.

Nerijetko nam je nazočnošću i mišljenjem u radu pomogao i gospodin Milan Štambuk, mjesni savjetnik PPS-a.

S početkom reforme sedamdesetih poraslo je zanimanje za strani jezik u funkciji struke, tj. za rad Sekcije za stručne strane jezike u Zagrebu, te rad stručnjaka ESP-a, poput Vesne Izaković, Ljerke Bartolić i Milice Gačić.

Za dugogodišnji rad na poboljšanju nast-

* Mirjana Došen, Gimnazija Karlovac, Rakovac 4, 47000 Karlovac; telefon/telefax: (047) 654-130; e-mail: mirjana.dosen@ka.tel.hr

ve dobili su članovi Aktiva pisana priznanja, mogućnost sudjelovanja na seminarima u zemlji i inozemstvu te mogućnost napredovanja u struci. Godine 1978. dobila sam posredstvom Komisije za kulturne veze s inozemstvom stipendiju za ljetnu školu Britanskog savjeta THE INTERACTION AND THE INDIVIDUAL IN THE CLASSROOM.

Predavanja i druge aktivnosti Britanskog savjeta u Zagreba uvijek su bile informacija i poticaj.

Godine 1979. dobili smo i priznanje Hrvatskoga filološkog društva, Sekcija za strane jezike. Godine 1983. bila sam s učenicima iz Zagreba u Sonnenbergu pokraj Hannovera, ujedno sam sudjelovala na savjetovanju za profesore. Jedan od uglednih ljudi iz Sonnenberga gosp. Fritz Eitel bio je sljedeće godine gost naših kolega i kolegica iz Zagreba, te naš gost u Karlovcu i na Plitvičkim jezerima. Karlovački su učenici usmjerenja inokorespondenata-prevoditelja nekoliko puta posjetili Sonnenberg. Godine 1983. sudjelovala sam na vrlo zahtjevnom i zanimljivom seminaru u Goethe Institutu u Lueneburgu.

Godine 1980, 1981. i 1982. u Karlovcu su održani vrlo uspješni seminari engleskoga jezika u organizaciji našeg Ministarstva i Zavoda za prosvjetno – pedagošku službu te uz sudjelovanje izvornih govornika s engleskog i američkog govornog područja.

U srpnju 1993. sudjelovala sam na prijedlog Zavoda u radu međunarodnog seminara BRITISH CULTURAL STUDIES AT UNIVERSITY, COLLEGE OR SCHOOL u Oxfordu i Glasgowu.

Naši učenici redovno odlaze na natjecanja. Najveći uspjeh postigli su plasmanom na savezno natjecanje krajem sedamdesetih u Skoplju, pa sam bila zadužena za deseteročlanu ekipu naše Republike. Godine 1982. bili smo domaćinom saveznog natjecanja iz znanja engleskog jezika, koje je bilo uspješno zahvaljujući i prof. dr. Damiru Kalogjeri kao i gospodinu Martinu Doolanu. Povijesna grupa naše gimnazije pomogla je u osmisliti pano i organizirala obilazak grada-domaćina. Od uspostave suverene države Republike Hrvatske naše se aktivnosti

na podizanju razine znanja učenika, unatoč agresiji, granatama i bojišnici, nisu smanjile. Godine 1995. putujem s četvero učenika na natjecanje u Rijeku (Prva hrvatska sušačka gimnazija). Mentori tih učenika bile su profesorice Bencetić, Jeličić, Lardšnajder i Vyroubal. Sljedeće godine radim na testovima za županijsko i državno natjecanje, te sam godine bila i članica Državnog povjerenstva. Godine 1997. putujem s našim učenicima na državno natjecanje u Trogir. I opet putovanje nije samo obrazovno nego i odgojno. Na državnom natjecanju u Šibeniku 1999. učenik Bojan Penava iz Jezične gimnazije zauzeo je 9. mjesto, uspjeh je ne samo rezultat rada u redovnoj nego i u grupi dodatne nastave. Godine 2000. nakon školskog natjecanja, na kojemu je sudjelovalo 16 učenika i učenica mentora s naše gimnazije, održano je županijsko natjecanje (Karlovac, Duga Resa, Ogulin) na kojem su kandidati iz Gimnazije „Karlovac“ zauzeli prvih pet od ukupno dvanaest mjesta.

Kao razrednici-voditelji usmjerenja, suradnici u nastavi jezični smjer i inokorespondenti-prevoditelji sudjelovali smo u organizaciji i provođenju prakse. Osim s proizvodnim radnim organizacijama, surađivali smo i s raznim institucijama u gradu i izvan njega, posebice s Općinom, Gradskom knjižnicom „Ivan Goran Kovačić“ i Gradskim kazalištem „Zorin dom“.

U Gradskoj smo knjižnici uvijek naišli na potporu za maturu i maturalne radnje, kao i za nastavu predmeta teorija i tehnika prevodjenja, pokatkad i poslovno dopisivanje. Naši gimnazijalci sudjelovali su 1994. godine na poziv knjižnice kao recitatori i na predstavljanju engleskog prijevoda knjige pjesama Slavka Mihalića ORCHARD OF BLACK APPLES. Naš veliki pjesnik odužio se sudionicima knjigom s posvetom. Knjižnica je našoj gimnaziji iz donacije darovala dio knjiga za rad na dodatnoj nastavi iz raznih predmeta, od engleskog jezika do biologije, kemije i matematike. Pismo zahvale dalekim prijateljima u Americi objavljeno je u njihovu tisku.

U kazalištu „Zorin dom“ treba istaknuti suradnju s Dramskim studijem, posebno na pro-

jektima PUSS-IN-BOOTS (1978, 1979) i PEACE CHILD: I WANT TO LIVE, I WANT TO LOVE (1991) u kojima su sudjelovali i učenici gimnazije. MAČAK U ČIZMAMA, uz brojne nastupe u Karlovcu i okolici, gostovao je i izvan naše zemlje. Godine 1979. engleska je verzija te suvremene interakcijske predstave gostovala na festivalu u Cardiffu, Wales, poslije su mladi glumci putovali i u Gradišće u Austriji i među naše radnike u SR Njemačku. U proljeće 1986. godine učenici karlovačkih srednjih škola i njihovi profesori bili su u suradnji s Britanskim savjetom u Zagrebu i kazalištem „Zorin dom“ domaćini predstave JUST IN TIME u izvedbi sjajnih, dinamičnih izvođača iz THE ENGLISH TEACHING THEATRE (ETT) iz Londona.

Pretpostavljam kako ne treba isticati neprocjenjivu vrijednost takvih iskustava za emocionalni, društveni i intelektualni razvoj naših mladih ljudi, za njihovo spoznavanje samih sebe i svoga bližeg, kao i svoga europskog okruženja; poticajni su i pridonose kakvoći življenja u našem gradu.

U jesen 1991. radili smo u sklopu programa za škole na emisijama engleskog i njemačkog jezika na Radio Karlovcu. Prema savjetu Zavoda, angažirali su se i učenici, što je omogućilo izmjenjivanje učeničkih i profesorskih glasova. Posebno je bio zapažen doprinos učenice Tamare Mušnjak: My town has been badly wounded. Publicist Paul Harris pisao je o našim radioemisijama za škole u THE TIMES EDUCATIONAL SUPPLEMENT FOR SCOTLAND, nazvavši ih "masterpieces of precision". Još će se jednom neki od članova proširenog Aktiva naći na okupu u studiju Radio Karlovca, bit će to za radio emisiju posvećenu 225-obljetnici Gimnazije i njezinim najpoznatijim ravnateljima. Na provedbi ovih projekata surađivali smo s pedagogima, povjesničarima, glazbenicima. članovi Aktiva oslikali su portrete ravnatelja: Ignjata Bartolića, Huga Sedlačka, Rudolfa Strohala, dr. Antuna Hurma, te Albina Del Tosa.

Najzanimljivije knjige, rezultati suradnje s Općinom, jesu Paul Harris, SOMEBODY ELSE'S WAR, dr. Milan Kruhek i skupina autora: Sažeci

za veliku monografiju KARLOVAC 1998. Godina 2000. donijela je rad na povijesno-turističkom vodiču THE OLD CASTLE OF DUBOVAC.

Početak 2000. godine obilježen je i suradnjom s Europskim parlamentom mladih Hrvatske. Troje učenika naše gimnazije sudjelovalo je u radu seminara EPMH u Lovranu. Da bi stekli pravo sudjelovanja, morali su razraditi teme u vezi sa suvremenim društveno-političkim kretanjima i problemima, te predočiti profesorima-mentorima i komisiji iz Zagreba svoju viziju Hrvatske za novo tisućljeće. Nužno je bilo pokazati toleranciju i osjećaj za zajednički rad, a također komunikativnost i natjecateljski duh – "co-competition". Nakon Lovrana dvojica su učenika pozvana u Grčku, te u Švicarsku odnosno Englesku. Tijekom priprema korišteni su radni materijali Ministarstva europskih integracija, karlovačkog ogranka Paneuropske unije, te informacije s Interneta.

Za profesore engleskoga jezika HUPE I HUPE NEWSLETTER znače zadovoljavanje dijela potreba za permanentnim usavršavanjem, mogućnost sažimanja i dijeljenja stečenog iskustva s kolegama i kolegicama iste struke, posebno žurno prenošenje stečenoga iskustva mlađima uz znatnu uštedu vremena. Za karlovačku podružnicu HUPE održala sam izlaganje o uporabi pjesama s kulturno-povijesnom pozadinom sa svrhom motivacije i dodatnog informiranja učenika, te kratko izlaganje o uporabi materinskog jezika i zavičajnih tema u nastavi stranih jezika. Izlaganja su bila popraćena fotokopijama, grafofolijama te tonskim zapisom. Početkom 1994. objavljen je u HUPE Newsletteru moj članak o radioemisijama za škole te izvješće sa seminara BRITISH CULTURAL STUDIES, a u prosincu 1999. tiskan je i članak CROSSWORDS – teaching more than the four basic skills.

Već dugi niz godina dopisuju se naši učenici posredstvom IYS (International Youth Service) iz Finske sa svojim vršnjacima iz raznih dijelova svijeta, čitaju i strane časopise za mlade učeći se kritičkom odnosu prema tekstu i dr.

REFERENCIJE

- Harris, P. (1992). *Somebody else's war*. Stevenage, Hertfordshire: Spa Books.
- Kruhek, M. i sur. (1998). *Monografija Karlovac*. Gradski muzej Karlovac.
- *The Old Castle of Dubovac* (2000). Gradski muzej Karlovac.